

KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

veebruar 2013 nr. 2 (145)

TÄNA LEHES

Täna lehes:

**Kuldse
südamega
Oja Anni
on sammu-
nud sirge
seljaga
läbi elu**

**Timu
Endel – esi-
vanemate
pärandi
uurija**

**Jahile
üldkogu
nõusolekul**

**Kaunis
kabõdad
tegid
oma klubi**

**Kaerametsa
Siina – 105**

Kihnu jagas tunnustust

Eesti vabariigi 95. aastapäeva puhul korraldatud aktusel anti pärast kontserti ja pidukõnesid üle tänavused vallavolikogu ja vallavalituse tunnustused silmapaistvatele kihnlastele ja Kihnuga seotud inimestele.

Vallavolikogu tänu

Kihnu valla aukodanik PEETER VESIK - annetas suure summa Kihnu kiriku restaureerimiseks ning organiseeris samaks tarbeks annetuste kogumist väliskihnlastelt Kanadas.

Valla aukodanik postuumselt **ENDEL SUTT** - kihnlaste suguvõsade uurimise, sugupuude koostamise ja elu jooksul kogutud materjali kihnlastele kättesaadavaks tegemise eest.

Elutöö preemia 2013 anti erilise austusavaldusena tehtud elutöö eest **ANNA LILLESELE**.

Aasta kihnlase aunimetust jäi välja andmata. Kuigi toimus mitmeid olulisi sündmusi - hambaravikabineti avamine, saarte pärimuskultuuri päevade traditsiooni algatamine, kiriku tornikupli restaureerimine - olid need kõik koostööprojektid ja ühe inimese teisest suuremat panust neis on raske välja tuua.

Vallavalituse tänukirjad

Riina ja Mihkel Saare ning Luule Aav ja Allan Laarents - südamega oma töösse ja saarerahva tervi-

Koolipere sammus aastapäevaüritusele ühtse lipu all.

Foto: Silvia Soide

semuredesse suhtumise ja selle kaudu meie turvalisuse tagamise eest;

Hilma Kerbak ja Külli Laos - saarte pärimuskultuuri päevade traditsiooni algatamise eest;

Kaisa Laos ja Raigo Tšetšin - Kihnu uudiste ja raadiosaadete toimetamise ja edastamise eest 2012. aastal;

Enn Vellend - järjepidevu-

se tagamise eest Kihnu meditsiinis;

Karmo Vunk - hambaravikabineti ehitamisel ja sisustamisel nõu ja jõuga abiks olemise eest;

Hambaarstid Airi Kruuse ja Kersti Hendrikson - tänu selle eest, et nad võtsid vastu väljakutse, mis aitab kihnlastel astuda säreva naeratusega läbi elu.

Kihnu Leht

Kuldse südamega Oja Anni on sammunud sirge seljaga läbi elu

21 aastat tagasi sai Oja Annist oma tütre nelja lapse ainuke hooldaja, tugi ja toetus.

Kuldne süda ja töökad käed oli tema suurim varandus ja kuigi raha nappis, jagus sedavõrd rohkem armastust ja hellust. Kihnu inimesed märkasid seda ja vallavolikogu otsustas elutööpreemia anda just Anna Lillesele.

„Need on ju mu oma lapselapsed... mina ei taha mingit preemiat,“ ütleb Anni, kes peab enesestmõistetavaks, et ta vähki surnud tütre lapsed enda kasvatada võttis. Emata jäänud tüdrukud olid siis üsna väikesed, kakssikud Kaidi ja Kaire kõigest kuueaastased, Kaile üheteiskümne ja Ille kõige vanema 18 ning käis juba keskkoolis. „Palusin jumalat, et ta mulle tervist annaks, et saaksin lapsikasvatada,“ räägib Anni, kel oli siis juba vanust 71 aastat. Oma tütre surmaaastapäeval (vahetult enne vabariigi aastapäeva) sai memm teada, et talle on Kihnu valla elutööpreemia määratud.

Tollal aga oli tüdrukutirtsude kasvatamine rahaliselt väga raske, toime pidi tulema Anni pensioni ja tüdrukute toitjakaotuspensioniga, toeks oli ka Anni abikaasa.

„Rääkisin lastele, et ei saa teisi lapsi vaadata, kel vanemad elavad. Nad peavad head lapsed olema, ei tohi varastada ega muud paha teha,“ meenutab Anni raskeid aegu. Lapsed kuulasid oma vanaema õpetussõnu ja olidki head lapsed. „Kõik tüdrukud on hea hariduse saanud

ja kõigil on hästi läinud,“ on memmel põhjust oma suured elutööst ainult rõõmu tunda.

Peab olema parasjagu

Kõige vanem lapselaps Ille on ennast Kihnuga sidunud, ülejäänud on oma elud mandril sisse seadnud, aga Kihnus olles lähevad alati armast vanaema vaatama. Kõrgele eale vaatamata on Anni vaim erk, näiteks ta teab täpselt, millal lasteaiaõpetajaks õppiv Ille jälle koolitee ette peab võtma.

Ille ütleb, et mammast saab ainult head ja ainult ülivõrdes rääkida. „Ta on ääretult suure südamega, ma pole teda kunagi riidlemas ega kellelegi kurja sõna ütlemas näinud,“ rääkis Ille, kelle hinnangul võiks olla paljudele eeskujuks, kuidas vanaema on sirge seljaga ja positiivsena sammunud läbi elu ja jää-

nud igas olukorras tolerantseks. „Meie jaoks on ta alati olemas olnud ja memme juurde läheme me ikka alati hea meelega.“ Tüdrukud on õppinud vanaema käest hoolimist ja töötegemist ning seda, et kõike peab tegema korralikult.

Leivategemise õppis Ille ära mamma käest. Kui ta esimest korda leiba tehes küsis, kui palju peab taignasse jahu panema, sai ta vastuseks: „Parasjagu.“ Siis tahtis tüdruk teada, kui soe peab olema vesi, et leib kerkiks. Jälle sai ta vastuseks, et vesi peab olema parasjagu soe. Nüüd, aastaid hiljem, teab naine, et just nii see ongi – hea leiva jaoks peab taignasse panema parasjagu jahu ja vesi peab olema just parasjagu soe.

Anni minia Maria Lilles ütleb, et Anni on nii hea inime-

Oma ämma kohta ju tavaliselt nii ei räägita. „Elu pole tal kerge olnud, aga ikka on ta kogu aeg rõõmsameelne ega lase ennast longu.“ Poeg Endel lisab, et paremat ema ei olegi olemas. Muid puudusi ei tea Mann ämmal olevat kui viimasel ajal kimbutama hakanud haigused. Ämma elust rääkides pühib Maria pisaraid: Anni on matnud kaks last, abikaasa, kaks õde on surnud noorelt. Just siis, kui Anni abiellus ja õnnelik noorik võinuks olla, suri peajupõletikku tema 15-aastane õde.

„Ma ei ole nii head elu näinudki kui praegu - pole vaja hirmu tunda ega karta, et keegi hirmutab. Nüüd elaks küll, aga tervis on kehv,“ räägib memm, kes talvel on tubane ja vaid suvel õues, oma rajatud aias, värsket õhku käib hingamas.

Mitmekordselt antud

Lapselapselaps Kaider räägib, et mamma jutud on lõbusad ja ta on kogu aeg heas tujus. Uudishimulikule poisile meeldivad lood vanadest aegade. Kõige enam on meesle mamma Rootsi põgenemine ja sealt tagasitulek. Küsimusele, miks mamma tagasi tuli, teab poiss vastust: „Ta on siin sündinud ja kasvanud.“ 4. klassi poiss leiab, et inimesed peaksid ikka oma sünnimaal elama ja jääb mõttesse, kui arutame, et Eesti vabariik on 95 ja tema vana vanaema 91-aastane.

„Küll oli siin vilets elu, aga ma ei kahetse, et tagasi tulin,“ räägib Anni ise. Ka Rootsis polnud põgeniku elu esialgu kerge, sinna pääsemine

Toimetus

Toimetaja Anu Saare tel 514 5223
Kujundaja Pille Paalam
Väljaandja Kihnu Vallavalitsus
Trükikoda Hansaprint
Tiraazh 250

**Kihnu Leht ootab teateid, kaastöid, fotosid, õn-
 nitlusi ja kuulutusi e-posti aadressil kihnuleht@
 gmail.com ja
 info@kihnu.ee, samuti võib need tuua
 Kihnu vallavalitsusse.**

läks küll libedalt. Sange alt sõideti ühemastilise väikese laevaga, meri oli ilus peegelsile, sõit möödus kiiresti, keegi ei tülitanud. Kõigepealt jõuti Gotlandile, kus ootas oma saatust palju põgenikke.

Esimesed kolm kuud elati põgenikelaagris, siis saadeti tööle. Anni sattus mõisa lüpsjaks, lehma oli palju, palka töö eest sai vähe. Hiljem tegi naine söekaevanduses töötavatele meestele süüa - oma mehele, vennale ja mehevennale. Kui Anni ja tema mees otsustasid tagasi tulla, jäid mõlema vennad Rootsi ja võtsid seal naised. Anni vend käib igal aastal Kihnus külas ja on ainuke, kes tema õdedest-vendadest veel elus on.

Otsustada, kas tulla Rootsi tagasi või mitte aitas see, et Anni igatses vikatiga heina niita ja põldu künda. Ka minia Maria iseloomustab ämma kui tööriigajat. „Tööd on tehtud hobuse moodi,“ lausub Anni mahlakalt. Võibolla seepärast, et see Anni kõõgiaknast paistab, meenub talle esimesena, kuidas ta Oja talu liivamäe ämbriga mööda aeda laiali kandis.

Madalas paigas asuv Oja talu oli vee all ja kuna muud majaplatsi ei olnud, pidi Anni merelt maad juurde võitma. Nõnda tassis ta liivamäest liiva ja rannaäärest hobusega adru niikaua, kui õue sai õunapuud ja marjapõõsad istutada. Nüüd ootab ta

kevadet, et õiteilu nautida, õunu memm enam eriti süüa ei saa, paar tükki suve jooksul.

Raske oli töö ka kolhoosis, kus tuli käsitsi heina niita ja vilja vedada. Kodus ootas kolm last, haige ema vajab abi. Anni meenutab, et ta ei osanud jalgrattaga sõita, ikka läks kolhoositööle, vikat või hang õlal. Siis õppis ta jalgrattasõidu ära, hiljem sõidutas poeg Endel ema mootorrattaga tööle.

Veel enne, kui ma Anniga kokku olin saanud, kuulsin tema peenest näputööst. „Olen nii palju kudunud, et neil peaks kõigil küll ja küll olema,“ lausub naine ja kurdab, et viimasel ajal hakkavad mustrid segamini minema ning ta ei taha enam kududa.

„Aga ühed on mul mälestuseks, neid ei anna ma kellelegi,“ ütleb naine ja pakub, et toob kätetöö näha. „Aga sa oled neid näinud ju küll,“ kahtleb ta. Muidugi tahan ma Anni kootud sokke näha ja ta toob kambrist imeilusa peene kirjaga sokipaari.

Ille räägib, et lisaks temale ja õdedele on Anni kasvatanud ka oma varalahkunud õe kolme last.

Tema sõnul tahtis mamma saada lasteaiakasvatajaks ja talle ongi antud kasvada nii oma kui võõraid lapsi. „Mõnele on mitmekordselt antud teha kõike hästi.“

Anu Saare

Timu Endel - esivanemate pärandi uurija

Tänavu sai Kihnu vala aukodanikuks postuumselt Endel Sutt (Timu Endel) kihnlaste suguvõsade uurimise, sugupuude koostamise ja elu jooksul kogutud materjali kihnlastele kättesaadavaks tegemise eest.

Endel Sutt sündis 10. juulil 1938. a. Kihnus Turu külas Laane talus pere kolmanda pojana. Isa Toomas oli endine laevamees, hiljem kalur. Ema Elisabet hoolitses kodu ja laste eest. Endel risti 6. augustil 1938. a. Kihnu kirikus.

6-aastasena (1944. a 28. juulil) kolis Endel koos vendade ja vanematega Ruhnu. Oli keeruline sõjaaeg ja saarel elanud rannarootslased pagesid Rootsi. Endel lõpetas Ruhnu 7-klassilise kooli kiituskirjaga. Edasi läks sõpradega koos õppima loomakasvatust Vana-Võidu tehnikumi Viljandimaal, kuigi teda huvitas palju rohkem mesindus ja aiandus. Mesilaste pidamisest sai Endli jaoks suur hobi kuni tema elupäevade lõpuni.

Pärast esimese kursuse lõpetamist jättis Endel Vana-Võidu kooli pooleli. Noor-mehe oli lühikest aega kalur ja siis kutsuti ta 16-aastasena tööle Ruhnu ilmajama. 1957. a. tuli minna sõjaväkke Kroonlinna Rannakaitse Vahipataljoni. Pärast sõjaväge otsustas Endel jätkata oma haridusteed ja ta asus õppima Tallinna põlütehniumi, mille lõpetas kiituskirjaga elektromehaani-

ku erialal. Tööle suunati kõigepealt Tõstamaale (6 aastat) ja siis Tõrvasse (16 aastat). Väikesaartel kasvanuna tundis Endel südames kutsumust kolida sünnipärgale lähemale. Oma kodu hakkas ta rajama Audruse, kus sai tööd Audru telefoniside automaatjaamas ja aasta hiljem Pärnu ranna automaatjaamas. Töö elektromehaanikuna lõppes seoses telefonside digitaliseerimisega 1997. a. Viimaseks töökohaks jäi Audru puidutsehh, kus ta töötas vanaduspensionile minekuni 2004. aastal.

Siis oli lõpuks aega tegelda oma lemmikharrastustega. Kui vähegi oli mahti, siis läks Endel Ruhnu kodutalusse mesilaste juurde. Pensionieas sai hoogu huvi oma esivanemate ning nende mälestuste vastu. Esimest esivanemate sugupuuurimusest kasvas välja sügavam huvi koduloo uurimise vastu kihnlaste põlvnemisest. Paljud kihnlased ja ruhnlased jäävad Endlit meenutama kui elavat mälestusteraamatut.

Ka raske haiguse ilmnemisel oma elu viimastel kuudel ei kaotanud Endel oma positiivset eluhoiakut. Lohutades lapsi ja kaasat, lahkus Endel väärrika meele ning sirge seljaga 16. septembril 2012 pärast rasket haigust oma esivanemate juurde, kellest ta oma eluajal nii palju rääkinud oli.

Kihnu Muuseum

(Endli poeg Annese isaga tehtud intervjuu põhjal)

Mamma oma kalli varandusega: Kaile, Ille, Kaire ja Kaidiga.

Fotod: erakogu

Karjamaa Jaani kujutab oma Torontos maalitud pildil ennast koos oma naise Mallega "ülget tegemäs".

Jahile üldkogu nõusolekul

Südamlikus iseseisvuspäeva kõnes pidas vabariigi president taaskord oluliseks meile kõigile meenutada, et ilma rahvast kaasamata pole ei riigi ega ühegi kogukonna edu võimalik. See on tõde, mida teadsid nii vanad kihnlased kui ruhnlased.

Kui Kihnu vald sündis üsna pärast pärisorjuse tegelikku lõppemist ehk 1868. aastal, siis Ruhnus elanud Rootsi kuninga vabad alamad kutsusid oma rahvakogu kokku juba kuninganna Kristiina ajal ehk 17. sajandi keskpaigas. Ruhnu omavalitsuse nimeks oli Luandskap. Sellesse kolm sajandit väikesaare kogukonda juhtinud ja tasakaalus hoidnud rahvakogusse saatis iga talu ühe esindaja.

Nii kogunesid veebruarikuus 48 meest, kes arutasid kodusaare elutähtsaid küsimusi ning valisid järgmiseks aastaks saarevanema ehk ruhnu keeli „rulli“. Täna valivad ruhnlased iga nelja aasta tagant seitse inimest vallavolikokku ning neli neist võivad nelja aasta jooksul saare elu korraldada oma äranägemise järgi.

Kui see pole demokraatia taandareng, siis mis see on? Õnneks sätestab täna keh-

tiv püsisasustusega väikesaarte seadus, et kõigil üheistkümnel Eesti väikesaarel tuleb vähemalt kord aastas kokku kutsuda saare üldkogu, kus hääletada saavad saarel tegelikult elavad inimesed alates 15. eluaastast. Kahjuks nii väikesaarte seadus kui ka rahvastikuregistri seadus on hambutud määratlema, kuidas teha vahet fiktiivselt sissekirjutatud ja saarel päriselt elava inimeste vahel. Nii juhtub kahjuks üsna sageli, et üldkogu ei saa kokku kvoorumit, mille pädevuses on anda kooskõlastus saare üldplaneeringule, arengukavale või ühistranspordile. Eriti oluline on korraldada üldkogude korraldamine neil saartel, kus puudub oma vallavolikogu. Liivi lahes on sellisteks saarteks Manija ning Abruha. Tõstamaa ja Kaarma volikogude liikmed ei pruugi ju piisava tõsidusega tajuda probleemide keerukust meretagustel saartel...

Üheks teemaks, kus saare kogukond peaks saama sõna sekka öelda, on jahipidamine. Kihnus tekitab viimastel aastatel küsimusi jahiturism kui tulutoov meelelahutus, mida on raske seostada pärimuskultuuriga. Ning endiselt ripub õhus hülgepüügi kui pärimusliku tegevusa-

la taastamine.

Praegu, mil Toompeal käivad tulised vaidlused uhiuue jahiseaduse eelnõu ümber, on just õige aeg tegeleda teemaga ka väikesaartel. Teatavasti on uue jahiseaduse suurulukite nimekirja lisatud hallhülged, kelle küttimisel kehtivad samad reeglid, mis teistegi loomade puhul. Ehk teisisõnu – kihnlasketel puudub eelisõigus hülgeste laskmiseks ning miski ei takista hülgejahist kujundada atraktiivset rahvusvahelist turismimeedet.

Kihnus tekitab küsimusi jahiturism kui tulutoov meelelahutus.

Hiidlasest sotsiaaldemokraat Kalev Kotkas andis allakirjutanu palvel menetlusse jahiseaduse eelnõu täienduse, mille järgi püsisasustusega väikesaartel tuleb jahikorraldus kooskõlastada saarel asuva vallavolikogu või üldkoguga. Hääletusel riigikogu keskkonnakomisjonis sai see ettepanek toetuse 6:5, ent kohe pärast hääletust

tõmbas reformierakond järsult pidureid, sest koalitsioonipartner IRL ei toeta jahindust, mis lähtub üksnes paarikümne Eesti suurmaaomaniku huvidest.

Kas 145 aastat tagasi sündinud Kihnu vallavolikogus sajaditagused taadid jahireegleid arutasid, seda allakirjutanu ei tea. Küll aga on teada, et vanad ruhnlased panid oma Luandskapis täpselt paika, mida hülgepüügil teha tohib ning mida mitte.

Näiteks merel polnud lubatud odavamaid kehaosi (liha) välja lõigata ning üksnes kallimaid (nahka, rasva) saarele vedada. Saagi jagamisel ei tohtinud ära unustada neid, kelle peres kütte polnud. Usun, et nii Kihnu kui Manija üldkogudes kerkib üles häid ideid, kuidas nii korraldada jahti, et see saarerahvast ei häiri ning kogukond ja hist ka kasu saab.

Kas Eesti väikesaarte elanikud saavad jahipidamises kaasaraakimise õiguse, sõltub nüüd suuresti riigikogu keskkonnakomisjoni liikme Saare Annely järgmistest hääletamistest. Õnneks on seis 6:5 esialgu üsnagi lootustandev.

Mark Soosaar,
riigikogu eelmise koosseisu keskkonnakomisjoni liige

Kaunis kabõdad tegid oma klubi

Mullu oktoobrikuus eakate päeva tähistamisel sai hoo sisse Kihnu eakate klubi Kaunis kabõdad, mille liikmed igakuistest kokkusaamistest rõõmu tunnevad.

Klubi nn põhituumikusse kuuluv aktiivne liige Vambola Marta jutustas, et eelmisel eakate päeval hakkasid naised rääkima, et nemad tahaksid ka selle „kolhoosi bussiga“ sõita. „Mina siis ütlesin, et ega me enne ei saa, kui oma seltsi teeme,“ rääkis Marta.

Nii oligi hea mõte õhku viisatud, kuid õhku see ei jäänud, vaid tervisekeskuse juhataja Ene Laine haaras sellest kinni ja kutsus naised juba kahe nädala pärast kokku. Eakad viidigi valla bussiga ekskursioonile ja tehti saarele tiir peale.

„Peatusime tehnokeskuses, kus Veera jõusaali tutvustas ning Paal keskuses ringi vaadata lubas ja majanduse eluolu tutvustas. Pärast sõime kõik koos tervisekeskuses pannkooke, mis Milvi vahepeal valmis küpsetas,“ rääkis Ene esimesest kokkusaamisest.

Edasi läks juba lepre ree – novembris tähistati Eesti vabariigi taassünnipäeva ja pereõde Luule näitas lihtsamaid ravivõimlemise nippe, mida algul koos harjutati ja millega igäüks kodus end edaspidi treenida saab.

Detsembris lauldi jõululaulu, külas oli Lohu Anneli, kes kitarril naisi saatis ja ka enda tehtud laule esitas. Jaanuaris meenutati eelmist aastat, tehti plaane uueks aastaks ja mõistagi lauldi.

12. veebruaril oli juba viies kokkusaamine, mil tähistati koos vallavanemaga vastlapäeva, tehti vastlasõitu ja käidi Metsamaal uusi ehitisi kaemas. Erinevate nimevariantide hulgast valiti klubile ka nimi. Iga kord on tervisekeskus katnud naistele ka kohvilaua.

Naistel jätkub tahtmist ja

Vastlapäeval käidi külas Metsamaal...

ja pärast maiustati tervisekeskuses vastlakuklitega.

Fotod: Ingvar Saare

lusti jätkata ja järgmine kokkusaamine lepitati kokku 12. märtsiks. See toimub kell 12 ja ikka tervisekeskuses. „Liikmete nimekiri on endiselt avatud ja uued tulijad alati teretulnud,“ lisas Ene.

„Meil on väga tore ja me ootame, millal jälle kokku saame,“ rääkis Põllu Salme. Kõige enam on talle meeldinud ekskursioon ja ühised laulmised. „Vallavanem viitsis meiega koos aega veeta ja tervisekeskuse töötajad on nii vastutulelikud,“ kiitis ta. Salme arvates võiks klubis aga rohkem inimesi olla - viie kuuga on kokkusaajate ring aina kitsamaks jäänud ja 23lt 13le naisele kahanenud.

Ka Lohu Ella sõnul on klubiüritused väga toredad, mida ta iga kord ootab.

Marta nimetab ühiseid kok-

kusaamisi lauluteraapiaks ja lisab, et laulmine teeb rinnarõõmasaks. Naistele meeldib, et koos omaealistega saab laulda vanu, endisaegseid laule ja ühiselt meelde tuletada laulude sõnu. „Laulame ikka meie-aegseid laule, neid ei ole laulikutes,“ täpsustas Salme.

Kevade poole on naistel tahtmine õue minna ja seal sportlikku tegevust harrastada, soov on võimelda ja teha kepikõndi. „Plaan on jalgu liigutada, kui saaksime omale käimiskepid,“ rääkis Marta.

Kepikõnni jutu peale kõhiseb kepiga kõndiv Põllu Salme lõbusasti naerda. Eakad naised kinnitavad, et lisaks teraapilisele laulule toimib klubis ka tervistav naeruteraapia.

Anu Saare

Eesti Rahva Muuseum ootab kirju kaugelt

♦ ERM soovib oma kogusid täiendada nii nende kirjadega, mida kirjutasiid küüditatud kodumaale kui nendega, mida saadeti kaugele Siberisse. Samuti kirjadega, mida vahetasid omavahel Teise maailmasõja keerises välismaale pääsenud ja kodumaale maha jäänud eestlased.

Eriti väärtuslikud on kirjavahetused, mille puhul on alles nii saadud kui saadetud kirjad. Kui kahepoolne kirjavahetus ei ole säilinud, siis on ka ühe poole kirjad uurijatele väärtuslikuks allikaks.

„Oli vähe neid Eesti inimesi, keda ei oleks puudutanud küüditamised aastatel 1941 ja 1949 või põgenemine välismaale 1944. aastal. Kirjad olid ainukeks võimaluseks pidada sidet pereliikmete või sõpradega, kes sattusid itta või läände,“ selgitab ERMi peaarhivaar Tiina Tael kogumisaktsiooni tausta.

Kirjad on oluliseks uurimisallikaks, kuna lisaks autobiograafilisele informatsioonile annavad nad teavet ümbritseva keskkonna ja sotsiaalsete olude kohta. Kuigi kirjades kirjutatakse enamasti isiklikust kogemusest, saab nende kaudu informatsiooni ka kollektiivsete hoiakute ja väärtushinnangute kohta. Keerulistel aegadel kirjutatud kirjade vahendusel saab aimu sellest, millistest teemadest pidi vaikima ja millistest tuli kirjutada valitud sõnadega.

Lisainfo: Riina Reinvelt, peavarahoidja, telefonil 735 0406 või e-posti aadressil riina.reinvelt@erm.ee

Tiina Tael, peaarhivaar, telefonil 735 0420 või e-posti aadressil tiina.tael@erm.ee

JAANUAR
VALLAVOLIKOGUS

◆ Algatati umbusaldus revisjonikomisjoni esimehele Johanne Leasele. Umbusalduse avaldamine toimub järgmisel volikogu istungil;

◆ Kinnitati valla ametiasutuse struktuur ja teenistuskohdade koosseis. 01. aprillil 2013 hakkab kehtima uus avaliku teenistuse seadus, millest tulenevalt muutub osa vallavalitsuse ametikohti töökohadeks. Seadusest tulenevalt muutuvad töökohadeks pearaamatupidaja, vanemraamatupidaja ja sekretäri ametikoht;

◆ Linaküla külas asuva Tiigi katastriüksuse jagamisel moodustatavate maaüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed määrati järgnevalt: tiigi-maatulundusmaa, Maie-maatulundusmaa ja memme-maatulundusmaa;

◆ Lemsu külas asuvate Hiimäe ja Silveri katastriüksuste sihtotstarbeks määrati elamumaa;

◆ Jäeti algatamata Uue-toa-Mihkli (Rootsiküla küla) detailplaneering;

◆ Otsustati Kihnu valla aukodaniku, elutööpreemia ning aasta kihnlase aunimatus väljandmine (Vt lk 1);

◆ Revisjonikomisjoni liikmeks kinnitati Evald Lilles;

◆ Toimus valla 2013. aasta eelarve I lugemine.

**Massöör
TIIA KIIGAJAAN**
ootab oma uusi ja
vanu kliente
Kihnu tervise-
keskuses
18. - 24. märtsil.

**Massaažiaja
saab kokku
leppida telefonil
520 2390.**

Kaerametsä Siina - 105

2013. aasta, kui tähistäme Esti Vabariigi 95. aastapäävä, ond kuulutõt riigi puõlt kultuuripärändi aastaks.

Just mineviku ning pärändi olulisõks tunnistaminõ ning mõistminõ aitas eestlätel kasuda ise-tiädväks rahvaks ning suudõti lõua oma iseseisev riik 95 aastad tahakohe. Nagu ütles president Toomas Hendrik Ilves oma kõnõss mõni päe tahakohe: „Ajalugu väärtüstati edepuõlõ uatõs ning Esti tulõviku piäle mõtõldõs. Sedäsammuti piäme tegutsõma praegu: oidma oma pärändit, aga uatama edepuõlõ. Pärändit ei põlõ taris minevikulõ, vaid ond taris tulõvikulõ”. Küündläkuu ond kuulutõt meenutustõ kuuks ning mia kutsu meenutama olulist Kihnu naist Kaerametsä Siinat, kelle sündümisest sai 20. veebruaril 105 aastad.

1908. aasta nägi päävavalgust Kaerametsä Juani ning Mari teene laps - puari aastanõ Theodor sai omalõ pisikse õe, kellele pandi nimeks Sinaida. Enne neid sioksi nimesi Kihnus kellegil ei olõss. Kaerametsä poissi akkasid kõik Veedaks ning tüdrikut Siinaks kutsma. Lastõ isä Ju-aen vädäs suitõ raudkivä Riiga, talvõ tüetäs kodo rätsepänä. Lapsõd jäid isätä, kui Ju-aen 36-aastasõlt grippi suri. Päräst sedä akkas emä Mari ise rahvalõ õmblõma – sie tüe oli tämäle mehe kõrvast selges suan. Selle tüegä tuli pere üläl pidädä ning lapsi kuõlita. Preestri prõua nõudis Veeda õpõtamisõ iest 100 küünärt (54 m) omakuõtud lõonast kangast. Njaputüed tehes oli emä ikka lauln. Ju Siina oma emä käest kõik tüed ning laulud ning tansud õpõs.

Siinast sai kihnu kultuuri kehästüs – iä laulaja, vanadõ kommõtõ tundaja, kiele ning ajaloo tiädäjä, kuldsõtõ kätega njaputüe tegija, kasina eluviisi oidaja. Tuntud ning tunnustõt tekstiilikuntsnik, Kih-

nu aukodanik Anu Raud käüs Siina juurõs kuns-tiüliõpilastõga kirju joonistamõs 12 aastad järjest. Siinal oli oiak, et kui pliidi all tuli juba põlõb, siis ei raesata uut pitskid, et ahju tuli panna, vaid võetassõ puupjõrd ning viiässe sellegä liek pliidi alt ahju. Siina ei salliss lõikõlilli, sest talõ mielis, et nied suaks edekohe kasuda. Ta mitte kordä ei murrass lille. Siina vihastas, kui elekter jäeti jõlmaasjata põlõma või kui nuõrõd lõikasid le-

20.II.1908 – 25.IV.1988

vä ümbert koroksõ ää. Lau-pa piäle sauna, kui mõni tudõngitüdrik tahtis ikka viel kududa, võtn Siina kärbläseplendi, andn vasta küüsi ning ütlen „Laupa õhta laesa tüeaeg.”

Siinat meenutõs nimetäväd tämägä seltsis oln inimesed kõegõpiält külälislahkust – kui paelu maesõmalt tuln kuõliõpõtajasi ning teisi amõtimehi ond Kaerametses piavarju suan!?! Siina tahtis, et muajõlma inimesed kua kihnlastõ tarkusõst tiäks, ojass m' te aenult omalõ. Iä tahtmine oli juhenda aastatõ viisi egä sui üliõpilasi ning kõiki muud kultuuri uurijasi. Täma oli sie, kissi aitas Olli Kõival doktoritüed tehä. Siina viis leeloansambli Tartu Ülikuõli sellesama tüe kaitsmisele kihnu pulmalaulust eläväs näites tuõma. Suurõ tüe tulõmusõna ond nüüdseks kihnu laulud „Vana Kandlõ” raamatutõssõ jõudn – üle 1500 lehekülje - kihnlasõd võevad uhkõd olla!

65 aasta iest läks Kihnus lahiti rahvamaja ehitusõ talbus. Naapiä kui katus kohta sai, akkasid siäl koos käüma laulu- ning tansurühmäd. Esimeleelokoor „Kihnu Leelu” tegutsõs Siina juehtmisel. Aastu käüdi juba ennemä laulupidudõl, rahvaluulõ- ning fen-

no-ugristika konverentsel esinemes. Tänae „Kihnumua” selts ond nende samadõ juur-dõga. Selsi iestvädäja Niidu Katrin mäletäb, et käsitüe näitus ning leeloansambõl oli kihnlastõl ikka vällä panna, olga Kihnu-Ruhnu mängel või rannamängel.

1970-ndätel akati Talinas korraldama kalurikoloosõ taidlõjatõ üle uatamist „Õbõdanõ meri”. Laulajad käüsid koos Kaerametsä kambri lauluproovis. Tällemäelt oln metsäst otsõ-rada Kaerametsä sisse tallatud, riägib Leeda nüüd. Nurga Lea imetleb, mioksõ imuga maesõmal käües bussisõedu aegõs mõjõtmõd tunnid järjest lauliti. Praegu Kihnus tegutsõvad kultuuritegelased (Katrin, Veera jt) ond kõik käün Kaerametses õpõtust suamõs.

Siina tegutsõs aktiivselt nõukogodõ aegõs, kui pisiksi rahva- ning kielekjõlda riigi puõlt sedäsi nagu praegu ei väärtüstätäss ning tedä kuõli lastõlõ esinemä ei kutsutass. Mia ühine Esti Muinsuskaitõs Selsi mõttõga ning kutsu üles Kihnu kuõli õpilasi koos klassijuhatajatõga viimä surnuai-dõs puhkavatõlõ Kihnu olulist isikutõ audõ piäle küündli, et pidädä mieles nende pärändit. **Noodi Maie**

Akkab uudõ sõnadõ leüdmise võistlus

Elu muutub egä päävä-gä, kihnu kiele tulõb juurõ uusi mõistõsi, kus puuduvad tihti kua esti kiele oma sõnad.

Et kielt arõnda piäme meiegi oetsma uudõlõ mõestõtõlõ uusi sõnu.

Uusi vastõsi uõtamõ järgmistele mõestõtõlõ:

FACEBOOK
INTERNET
KONFLIKT
ISTUNG
KOOPIAMASIN
KÕRVAKLAPID
KONVERENTS
ELEKTRONPOST
ILUTULESTIK
REKLAAM

Sõnavõistlusõst võevad osa võtta kõik kieleuvilisõd.

Uiõ sõna luõmisõks võib kasuta kõiki sõnaluõmisõ viisä: tüvede liitmist liitsõnaks, tulõstust liidete abiga, tehiskielendi luõmist või mõnõst teesest murdõst või kielest ieskuju võtmist.

Paramatõ sõnadõ vällämõtõlõjad suavad kua aujõnnad ning nied pannassõ üles esti kihnu e-sõnastikkua.

Uudissõnadõ edepanõkusi uõtamõ kuni 15. muarjakuu pääväni 2013 aadressil: Kihnu Kultuuri Instituut, Esplanaadi 10, 80010 Pärnu või info@kihnuinstituut.ee või viia Kihnu muusiumi.

Võistlusõ tulõmusõd tehäse tiätäväks Saarõ pääväl, 24. muarjakuu päävä Kihnu muusiumis.

Kihnu Kultuuri Instituut

Teen Kihnus MANIKÜÜRI ja PEDIKÜÜRI.

Küüsi on võimalik lakkida tavalise või geellakiga, mille püsivus on 2-4 nädalat.

Tee oma jalad ja käed korda, helista ja lepime aja kokku!

Tel: 529 4734, Marju

Hinnad: Maniküür lakita 10.-
maniküür lakiga 13.-
maniküür geellakiga 15.-
pediküür lakita 18.-
pediküür laki/geellakiga 20.-

JAANUAR-VEEBRUAR VALLAVALITSUSES

- ◆ Veronika Tšetšinile väljastati ehitusload elamu ja abihoone püstitamiseks Pärnamõisa katastriüksusel;
- ◆ Kinnitati Kihnu valla toetusfondi kasutamise korra tingimustele vastav MTÜ Peerni Sadamaarenduse toetuse kasutamise aruanne;
- ◆ Lõpetati seatud hooldus ja hooldaja määramine ja seati uus hooldus ja määrati hooldaja;
- ◆ Jäeti kasutamata Uuetoa-Mihkli katastriüksuse ostueesõigus;
- ◆ Kihnu Kooli lõpuklassi reisi Peterburi toetati 1143 euroga;
- ◆ Saima Klaasile väljastati kirjalik nõusolek võrkaia püstitamiseks Maantee katastriüksusele;
- ◆ AS-ile Kihnurand väljastati kasutusluba Linaküla külas asuva puurkaev-pumbamaja rekonstrueerimisel.
- ◆ Vallavalitsus otsustas tänukirjade andmise. (Vt lk 1)

AS Kihnurand otsib suvehooajaks lisapersonali

Vabad ametikohad on:

- **KORISTAJA, AEDNIK** - hooajaline töö 6 kuuks. Peamiseks tööülesandeks on tagada puhtus ja korrashoold Kurase kohvikus, Kurase kinnistul, Rootsi Poe kinnistul.
- **KOKK** - hooajaline töö 3,5 kuuks. Peamiseks tööülesandeks on toitlustuse organiseerimine ning toidu valmistamine Kurase kohvikus.
- **KOKK** - hooajaline töö 4 - 6 kuuks. Peamiseks tööülesandeks on toitlustuse organiseerimine ning toidu valmistamine gruppidele Linaküla rannaköögis.
- **KÄMPINGU PERENAINE** - hooajaline töö 4 kuuks. Peamiseks tööülesandeks on klientide teenindamine ning majutuse korraldamine Linaküla rannakämpingus.
- **KLIENDITEENINDAJA** - hooajaline töö 4 kuuks. Peamiseks tööülesandeks on klientide teenindamine ning seadmete ja varustuse korrashoiu tagamine sadama jalgrattalaenutuses.
- **AUTOJUHT** - hooajaline töö 4 kuuks. Peamiseks tööülesandeks on klientide transportimine Kihnu saarel.

- Tööaja algus: alates aprill kuni 1. juuni 2013 (sõltub ametikohast)
- Tööaja lõpp: alates september kuni 1. november 2013 (sõltub ametikohast)
- Töötasu: kokkuleppel
- Töökoht: Kihnu saar

Lisainfo telefonil +372 52 55172 või e-posti teel: kihnu@kihnurand.ee; kontaktisik: Djanne Tipka

Oma CV või kandideerimissoov edastada aadressile kihnu@kihnurand.ee või tuua see Kurase kontoris, aadressiga Sääre küla, Kihnu vald, Pärnumaa 88005 hiljemalt 24. märtsiks 2013. a.

Eelistatud on kandidaadid, kes omavad töökogemust AS Kihnurannas!

Rahvamajas märtsikuus

◆ Reedel, 8. märtsil naistepäeva pidu

◆ Neljapäeval, 14. märtsil - Kihnu Naiste Klubi

Märtsikuu sünnipäevalapsed

3. märts

Alma Piisang (Tapu) 71

4. märts

Ahti Rebane (Kasemetsa) 50

6. märts

Lidia Kütt (Muru) 87

8. märts

Helju Laine (Tõnismäe) 72

10. märts

Airini Säkik (Õunapuu) 50

12. märts

Maria Lilles (Oja) 60

28. märts

Helja Lillisner (Kaevaldu) 50

ESF Projekt:

VÕIMALUS TÖÖTADA TUGIISIKUNA - VÕIMALUS HOIDA JA HOOLIDA

TEGEVUSED, TEENUSED JA KOOLITUSED

1. KARJÄÄRINÕUSTAMINE
2. ISIKLIK JA TÖÖALANE
MOTIVATSIOONIKOOLITUS
3. TUGIISIKU KOOLITUS
4. KARJÄÄRINÕUSTAMINE

Kõigile koolituse lõpetanutele antakse tunnistus.

EESMÄRK

Projekti üldine eesmärk on pakkuda tugisiku kvalifikatsiooniga tööjõudu Pärnumaal, Lääne-Virumaal, Raplamaal, Põlvamaal ja Läänemaal.

KESTVUS

01.06.2012-31.10.2013

PROJEKTI SIHTGRUPP

Töötud 50-74 aastased inimesed.

PROJEKTI SIHTGRUPILE

Kõik projekti teenused ja koolitused on Sulle TASUTA!
Koolitusel osalemise eest makstakse Sulle STIPENDIUMI.
Sulle hüvitatakse projekti tegevustes osalemiseks tehtud TRANSPORTIKULUD.

Koolitustel pakutakse Sulle TASUTA TOITLUSTUST.

Sulle organiseeritakse 10 päevane TÖÖPRAKTIKA.

Tööpraktikale minnes makstakse Sulle stipendiumi ja transporditoetust.

PROGRAMMIS OSALEMISEKS REGISTREERI: Projektijuht: Mairi Tamm
mairi@koolituspartner.ee, tel: +372 50 87 977, www.koolituspartner.ee

Hei, töötu noor!

Kuulas oleks, kui saaksid osaleda projektis, mis hõlmab endas karjääri-
nõustamist, ametialast ettevalmistust ning soovi korral keeleõpetki,
mille kõik saad lisada oma CVsse, et oma edukust tööturul tõsta?

Ja selle kõige eest saab veel stipendi ka!

Kõlab uskumatult? - See on reaalne!

Just SINULE,

just Raeküla Vanakooli Keskuses.

Checkka linki www.raekylavanakool.ee või helista 507 5559.

P.S. Jaga info ka sõbradele :)

Kihnu Kultuuri Instituut annab tiädä

❖ 4.-14. muarjakuu pääväni suavad Kihnu kuõli lapsõd osa võtta veebiviktoriinist „Mio Estimua“ (Kihnu Kultuuri Instituudi kodolehel). Minevä aasta olid küsimusõd Kihnu kohta, sellekorra suab tiadmisi näütä terve Estimua kohta.

❖ maesõma kihnlastõ kogosuaminõ Uiõ Kunsti Muusiumis ond muarjakuu 14. päävä kellä 4-st.

❖ muarjakuu 24.päävä kellä 12-st ond Kihnu muusiumis Saarõ päe. Riägime Rihe Veeda tüedest ning tegemistest. Kuulutamõ vällä uudõ sõnadõ leüdmise ning veebiviktoriini võitajad.

Laupäeval, 2. märtsil Manija saarekeskuses KIHNU PÄEV

Kell 13-16.30 KIHNU TANTSUDE
ÕPITUBA

Sammud näitavad ette ja aitavad meelde jätta
Järsumäe Raina ja Reena,
keda pillimänguga toetab Vana-Jüri Egert.

Kell 20 samas 5. kihnlaste ja
manijalaste kokkusaamine

Külla tulevad ja oma tegemisi tutvustavad
SA Kihnu Kultuuriruum ja Kihnu Mereselts.

SIMMANIL

saab jalga keerutada Egerti ja Heiko
pillimängu saatel.
Avatud puhvet.

OOTAME KÕIKI
OSALEMA!

MTÜ

Manilain Eest

Päeva toimumist toetab
Kohaliku Omaalgatuse Programm

